

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. X. De Religiosis ad aliam Religionem transeuntibus, Item de
Ejectis, Fugitivis, & Apostatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

nem facere totalem tam potestate bene & malè consecrandi &c. Immo Varii contra Sanchez sup. n. 30. non improbabiler putant, talem facultatem censeri contentam in generali facultate quæ à Prælato conceditur, uti juxta prædicta in alijs materijs non censetur facultas illimitatè concessa restringi ad usus honestos.

Petes VII. Ad Religiosus multa parva successivè recipiens, sicè sufficienti licentiâ tandem peccet mortaliter, sicut, qui comittit plura parva furta? Resp. affirmativè si priora nondum sunt consumpta: sic enim detinet & possidet rem notabilem sine licentiâ Superioris, si verò sunt usu consumptibilia, & de facto consumpta, sine ordine ad inferendum communitati notabile detrimentum, aut ad consumendum rem notabilem, non videtur fieri mortale: nam Superiores non solènt similibus parvis consumptionibus graviter offendi, nec confessari tales arguere gravis peccati, etsi confiteantur se sæpius venialiter peccasse contra votum paupertatis, potius quàm si confiteantur se sæpius leves transgressiones obedientiæ aut continentiæ admisisse. Aliud est de furtis: nam supponuntur domini esse notabiliter inviti, etiâ si prius ablata sint consumpta, quando tandem gravis exurgit quantitas, etsi necessariò major, dum tempus, præsertim notabile, interjacet inter unum & aliud leve furtum: non supponuntur autem ita inviti Superiores circa subditos, ut potè qui sunt in monasterio, velut filij familias in domo patris. Præterea talis Religiosus factâ consummatione nihil retinet aut possidet, sicut fur etiam post consumptionem retinet moraliter seu virtualiter cum potestate restituendi alienum notabile, etsi paulatim acceptum.

Dico IV. Triplex est poena proprietariorum. Prima, Religiosus, si inventus fuerit ne in morte quidem proprium abjecisse, sepeliendus est in sterquilino cum pecunia sive re proprietariè possessa, saltem secundùm partem c. Cum ad Monasterium de Statu Monachorum. Immo si in loco aëro sepultus sit, extrahi debet, si sine notabili scandalo fieri possit c. Super quodam eodem titulo, est autem sermo de proprietarijs in re notabili, unde evidenter colligatur mortuus esse in pælo statu.

Secunda, proprietarius est reclusus ad agenda continentiam c. fin. de Regularibus. Tertiam addit Tridentinum sess. 25. c. 2. de Regularibus, ut si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut convictus fuerit, is biennio activa & passiva voce privatus sit. Loquuntur autem jura de possidentibus, accipientibus, seu retinentibus proprium, non autem de dantibus seu expendentibus. Vide Sanchez l. 7. c. 20. n. 11. & Bassani V. Paupertas Religiosa n. 20. ubi quædam declarationes Cardinalium ad citatum Conc. Trid. locum adductæ.

QUÆSTIO X.

De Religiosis ad aliam Religionem transseuntibus, item de Ejectis, Ingitivis & Apostatis.

Ad primam quæstionis partè respondeo deo jure communi licitum esse personis religiosis transitum ad arctiorem Religionem, prævisâ maturâ deliberatione & studio meliori, ac tutoris bene perita tamen, sic bonum obedientiæ contemni videatur, etsi non obtentâ Prælati sui (intellege illius, ad quem alioquin spectat admissio ad Religionem) licentiâ c. Licet De Regularibus. Quod, esto specificet de viris, tamen etiam extenditur ad feminas, ut rectè Rodriguez Tom. 2. Quæst. Regul. q. 52. art. 6.

Consideratur autem in hoc transitu non tam major absolutè Religiois perfectio (ut vult D. Thomas 2. 2. q. 189. art. 8. & quidam alii) quàm rigor & arctitudo: indeque jure communi licitum est omnibus, etiam mendicantibus, transire ad Carthusianos, quorum tamen Religio non est reliquis simpliciter perfectior, sed reputatur arctior in observantijs externis, scilicet solitudine, silentiè, continuo cilicio, & prolixitate officii.

Ad laxiorem verò Religionem transitus quidem datur, personis religiosis, sed petitiâ, atque etiam obtentâ licentiâ Prælati & justa de causa, sine qua nec Pontifex potest facultatè dare, cum interveniat quædam votorum dispensatio, quæ hæc causa validè fieri nequit. Est communis Doctorum & hæc quidem attentè jure communi locum habent.

Attamè hæc juris dispositio diversimodè per decreta vel privilegia variorum Pontificum diversis Ordinibus concessa est alterata seu limitata, nam Extrav. viam ambrosia de Regularibus, prohibetur mendicantibus transitus ad non mendicantes (præterquam Carthusianos) sic ut ipso facto excommunicentur tam recipientes, quàm qui recepti sunt.

Præterea varijs Ordinibus prohibetur transitus etiam ad Carthusianos sine licentiâ obtenta, uti Capucinis, Jesuitis, & juxta Hieronymum à Politio in c. 2. Regule n. 83. generaliter Fratribus Minoribus: etsi his sufficere putet Rodriguez sup. art. 18. licentiâ petitam. Sicut etiam Capucinis inhibatum est sub excommunicatione & inhabilitate ad quævis officia & contractus legitimos recipere Observantes sine licentiâ speciali à Summo Pontifice, per litteras Apostolicas obtenta, sic ut receptio & professio aliter facta sit nulla, ut patet ex Bulla 17. Sixti V. in Bullario Rodriguez.

Nota Religiosos quoslibet, ad alium Ordinem etiam cum legitima licentiâ transseuntès,

An parva proprietates coalescant in anam magnam, uti furta.

97. Triplex proprietarium poena. Prima.

Secunda.

Tertia.

98. Licentia est jure communi Religiosis transseuntibus ad arctiorem Religionem.

99. Ad laxiorem Religionem transitus quidem datur, sed petitiâ & justa de causa.

100. Qualiter cum communitate per privilegia Pontificum.

101. Inhabilitas à Trid. 19.

si a mendicantibus ad non mendicantes transcurrentibus.

seutes, debere sub sui Superioris obedientia in claustris perpetuo manere ac incapaces esse quorumcumque beneficiorum secularium etiam curatorum, sic Tractatum sess. 14. c. 11. Præterea ex Clem. 8. Professores De Regularibus, Mendicantes transcurrentes, etiam de consensu Pontificis ad non mendicantes (an sub his Carthusiani debeant censi comprehendi, disputatur) redduntur inhabiles ad qualvis dignitates & beneficia intra & extra Ordinem, & ad curam animarum, omniaque officia & administrationes, sic ut ne quidem possint esse aliorum Vicarii, vel locum tenentes neque vocari in Capitulo habeant, etsi hoc tibi ab alijs liberè concedatur.

102. Tenetur Superior Religiosum reddunt iterum recipere.

Petes I. An Superior teneatur recipere Religiosum, cui concessit licentiam transseundi ad arctiorem Religionem, si, ante professionem in ea, revertatur? Resp. affirmativè cum Miranda Tom. 1. Man. q. 31. art. 18. ubi idem extendit ad casum, quo Religiosus omni jure, quod ad primam Religionem habet, renuntiaverit.

103. Ad quod Monasterium spectant bona Religiosus transcurrentis ad aliam Religionem.

Petes II. Ad quod Monasterium spectent bona Religiosi ad aliam Religionem transcurrentis? Resp. illa spectare ad primum, si capax sit; idque verum est juxta Azorium Tom. 2. p. 122. c. 15. q. 3. & alios, etiam si Religiosus obveniat bona eo tempore, quo moratur in secundo monasterio ante professionem: post hanc autem quæcumque bona acquirat, secundo monasterio acquirat, si id bonorum capax sit. Vide Bassam in supplem. V. Religio n. 27. & seqq.

104. Requirat Religiosus ejici sine causa. Possit cum ea.

Quod ad secundam quæstionis partem attinet Religiosus nequit ejici à Religione sine iusta causa, ob jus acquisitum per incorporationem factam in professione. Ex iusta tamen causa expelli posse patet ex praxi omnium Religionum: nam secundum Bernardum apud Lessium c. 41. dub. 24. 106. melius est, ut pereat unus, quam unitas: & secundum Hieronymum in Epist. ad Galatas c. 5. Scintilla statim ut apparuerit extinguenda est & fermentum à massa vitium movendum, secunda putrida carnes, & scabiosum animal à dantis ovium repellendum; ne tota domus, massa, corpus & pecora ardeat, corrumpatur, putrescat, intideat.

Talis est incorrigibilitas.

Iusta autem causa expulsionis iure est incorrigibilitas. Quis autem censetur incorrigibilis explicat constitutiones Ordinis nostri à Sede Apostolica approbatæ c. 6. §. 18. Varia quoque desuper decrevit Congregatio Cardinalium approbante Pontifice ad Annum 1624. 21. Septembris. Totum decretum refert Bassam V. Religio VI. n. 3. Etsi autem nunquam videatur publicatum, his saltem in locis, non tamen est contemnendum, saltem ob molestias fori externi.

106. Etiam respectu Monialis, quam

Attento autem juris communis rigore & paritate rationis posset etiam expelli Monialis ob incorrigibilitatem: non est

tamen consuetum, sed Consultivè perpetuo recluditur, si alia non sit spes emendationis.

Denique, præter incorrigibilitatem, iusta causa expulsionis est, si Novitius emiseric professionem occultam defectu, qui in illa Religione censetur essentialis, in quo spectandæ sunt constitutiones Ordinum.

Religiosus absolute eiecius secundum Diana P. 3. Tract. 2. de sess. 60. & alios contra Bassam sup. n. 7. non tenetur se ulterius præsentare, ut respiciatur: immo juxta Navarrum Consil. 80. De Regularibus, non potest compelli à Superioribus, ut redeat, licet contrarium sit multò probabilius, videlicet eum teneri reverti, si à suo Superiore fuerit requisitus: unde si nolit redire potest & debet excommunicari tamquam contumax, sic habet Concilium Lugdunense c. ultimo sub Gregorio X. Si verò tantum ad tempus sit eiecius, tenetur in conscientia se emendare, & se iterum Superiori præsentare.

Religiosus eiecius, cum maneat verus Religiosus, obligatur ad vota essentialia, quantum status eiectionis patitur, licet ex parte cesset executio ob defectum materiae. Censetur autem ei commissæ administratio temporalium, etsi non sibi acquirat alicujus rei dominium, sed monasterio: quamvis non improbabiler putet Navarrus Comment. 2. de Regularibus n. 33. Pontifici vel Episcopo eum acquirere & non monasterio, cum amplius non sit ejus membrum. Vide Castro Palao de Statu Relig. disp. 3. punct. 19. Probabilius etiam non tenetur observantijs monasticis & regulis, ut jejunijs, vigilijs, silentio &c. sicut nec uti veste monachali, immò nec potest eam uti, cum sit eam spoliatus.

Quantum ad tertiam & quartam quæstionis partem: fugitivus est, qui sponte discedit, id est vel animo deserendi institutum & sic est Apostata, vel ut à extrapotestatem Superioris, vel ad tempus liberè vagetur cum animo redeundi, & sic solum dicitur fugitivus.

Qui fugit, dimisso habitu est excommunicatus, licet animo apostatandi id non faciat c. Ut periculo ne Clerici vel Monachi in 6. quia habitum suæ Religionis temerè dimisit. Qui verò fugit habitu retento, etiam animo apostatandi, probabile est eum non esse communi jure excommunicatum, licet sit Apostata, & possit excommunicari & pœnis apostasiæ puniri: immo per Constitutiones Ordinis nostri c. 6. §. 20. excommunicatur Apostata etiam cum habitu. Sed quia multi Ordines de his particularia habent statuta & diversa, illa & alii Auctores, de his plura tractantes in facti contingentia consulantur.

tamen præstatuclat.

107. Item occultatio defectus essentialis.

108. Eiecius non tenetur potest iteram receptionem.

Ad quam tenetur potest compelli.

109. Tenetur ad vota essentialia quantum status permittit.

Secus est de observantijs monasticis.

110. Quis dicatur fugitivus & apostata.

111. Quas pœnas incurrat.